

ISSN 2220-5071

ТУБЕРКУЛЬОЗ ЛЕГЕНЕВІ ХВОРОБИ ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ

український науково-практичний журнал

Додаток №2 // 2013

Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція // Додаток №2 // 2013

Друга національна науково-практична
конференція з питань ВІЛ-інфекції/СНІДу
24-26 жовтня 2013 року, Київ, Україна

За кожне життя - разом!

Збірник тез

Tuberculosis
Lung diseases
HIV infection

ukrainian scientific
and practical journal

www.tubvil.com.ua
www.vitapol.com.ua

Додаток № 2
2013

ТУБЕРКУЛЬОЗ ЛЕГЕНЕВІ ХВОРОБИ ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ

український науково-практичний журнал

Друга національна науково-практична конференція
з питань ВІЛ-інфекції/СНІДу

За кожне життя — разом!

24—26 жовтня 2013 року, м. Київ, Україна

Збірник тез

Tuberculosis
Lung diseases
HIV infection

---

ukrainian scientific
and practical journal

КИЇВ // ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ» // 2013 р.

www.tubvil.com.ua

ТУБЕРКУЛЬОЗ ЛЕГЕНЕВІ ХВОРОБИ ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ

український науково-практичний журнал

Додаток № 2 • 2013

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 16607-5079Р від 05.05.2010 р.

Засновники
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця
ПП «ІНПОЛ ЛТМ»

Рекомендовано Вченом
радою НМУ імені О.О. Богомольця
Протокол № 4 від 15.02.2013 р.

Журнал атестовано Вищою
атестаційною комісією України
Постанова Президії ВАК України
Протокол 1-05/8 від 22.12.2010.

Видавець
ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ»

Відповідальний секретар
Берник О. М.

Літературний редактор
Кульова В. К.

Комп'ютерна верстка
Корженівська А. В.

Передплатний індекс 49508

Друк
ПП «Молодь»
03035, м. Київ, вул. Сурикова, 3/3
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 3282 від 22.09.2008 р.
Підписано до друку 4.03.2013 р.
Замовлення № 0313ДТЛд
Ум. друк. арк. 6,43
Формат 60 × 84/8
Папір офсет. Друк офсет.
Наклад — 400 прим.

ГОЛОВА РЕДАКЦІЙНОЇ РАДИ

Москаленко В.Ф.

ректор НМУ імені О.О. Богомольця, академік НАН України, професор

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Петренко В.І.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Асмолов О.К. (Одеса)
Леймане Вайра (Leimane Vaira),
(Рига, Латвія)
Ліндквіст Ларс (Lindquist Lars),
(Худінге, Швеція)
Макаревич О.Е. (Мінськ, Білорусь)
Нізова Н.М. (Київ)
Острівський М.М.
(Івано-Франківськ)
Пустовий Ю.Г. (Луганськ)

Ракішева А.С. (Алмати, Казахстан)
Тарасюк О.О. (Львів)
Фещенко Ю.І. (Київ)
Хоростовська-Винімко І.
(Chorostowska-Wynimko Joanna)
(Варшава, Польща)
Хофннер Свен (Hoffner Sven),
(Стокгольм, Швеція)
Чаплінська Саюлюс (Captlinskas
Saulius) (Вільнюс, Литва)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голубовська О.А.
Гульчій О.П.
Дзюблік І.В.
Колеснікова І.П.
Крамарев С.О.
Проциук Р.Г.

Свінціцький А.С.
Степаненко В.І.
Черенсько С.О.
Широбоков В.П.
Яворовський О.П.

Секретар **Радиш Г.В.** (radganna@yandex.ru)

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори, за зміст та оформлення
інформації про лікарські засоби — замовники. Передрук опублікованих статей можливий за згоди
редакції та з посиланням на джерело.

Знаком позначена інформація про лікарські засоби для медичних працівників.

Матеріали зі знаком дружаються на правах реклами.

За зміст рекламних матеріалів відповідають рекламидаці.

До друку приймаються наукові матеріали, які відповідають вимогам до публікацій у цьому виданні.

Адреса редакції та видавця
01030, м. Київ,
вул. М. Коцюбинського, 8а

Телефони: (044) 465-30-83,
278-46-69, 309-69-13

E-mail: vitapol@i.com.ua

© Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція, 2013
www.tubvil.com.ua
© ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ», 2013
www.vitapol.com.ua

Ефективність моксифлоксацину при лікуванні хворих з новими випадками ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ

С.О. Черенько¹, Г.М. Роєнко¹, М.В. Погребна¹, Ю.О. Сенко¹, Н.А. Марченко²

¹ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф.Г. Яновського НАМН України», Київ

²ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Мета роботи — вивчити ефективність удосконаленою режими хіміотерапії (ХТ) із застосуванням моксифлоксацину (Mfx) замість етамбутолу при лікуванні хворих з новими випадками ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ.

Матеріали та методи. До контролюваного проспективного дослідження залучено 140 хворих на легеневу форму ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ з позитивним результатом дослідження мазка мохротиння. Методом випадкових чисел хворі були розподілені на групи. В основній групі застосовували вдосконалений режим ХТ, який передбачав використання в інтенсивну фазу Mfx — 2HRZMfx4HR, у групі порівняння — стандартний 5-компонентний режим ХТ для 1-ї категорії — 2HRSEZ1HREZ5HRE.

Результати та обговорення. Внаслідок застосування вдосконаленою режими ХТ ефективність лікування після завершення інтенсивної фази виявилася вірогідно

вищою за частотою припинення бактеріовиділення — 80,0 % проти 50,0 % ($p < 0,05$). Антиретровірусну терапію (АРТ) було призначено 65 (92,8 %) хворим основної групи та 44 (62,8 %) — контрольної групи ($p < 0,05$) через високу ефективність лікування туберкульозу. Після призначення АРТ у більшості пацієнтів контрольної групи (у 68,2 %) відзначено синдром відновлення імунної системи (СВІС), з них 4 (9,2 %) пацієнти померли. У хворих, які отримували вдосконалений режим ХТ, СВІС виник у достовірно меншій кількості випадків — у 38,5 %. Летальних випадків не було.

Висновки. Включення Mfx у режим ХТ для 1-ї категорії у хворих на ко-інфекцію туберкульоз/ВІЛ дає зможу підвищити ефективність лікування, призначити АРТ більшій кількості пацієнтів з вираженим імунодефіцитом та зменшити частоту і тяжкість виявів СВІС.

Efficacy of moxifloxacin in the treatment regimen of patients with new cases of TB/HIV co-infection

S.O. Cherenko¹, G.M. Royenko¹, M.V. Pogrebnaya¹, Yu.O. Senko¹, N.A. Marchenko²

¹SI «National Institute of Phthysiology and Pulmonology named after F.G. Yanovsky of NAMS of Ukraine», Kyiv

²SI «Dnipropetrovsk Medical Academy of Ministry of Health of Ukraine»

The study assessed the efficacy of the treatment regimen including moxifloxacin (2INH + RIF + P + Mfx 4INH + + RIF) instead of ethambutol (2 + INH + RIF + S + E + Z 1INH + RIF + E + Z 5INH + RIF + E) in the treatment of 140 HIV-infected patients with newly diagnosed susceptible pulmonary smear positive tuberculosis. Moxifloxacin included regimen resulted in significantly higher efficacy at the end of intensive phase: smear conversion in 80.0 % against 50.0 % ($p < 0.05$). ART was applied in 65 (93.3 %) patients versus 44 (62.8 %) in the control group ($p < 0.05$) due to good treatment efficacy of TB. Most patients in the control group (62.8 %) were reported to develop IRS following the appointment of ART, 4 of them (9.1 %) died of TB. Patients receiving moxifloxacin regimen developed IRS in significantly fewer cases (38.5 %, $p < 0.05$), and no patient died of it. Thus, the inclusion of moxifloxacin in the regimen for HIV-infected patients with susceptible TB allows to increase the frequency of smear conversion, apply ART more widely in patients with severe immunodeficiency and reduce the frequency and severity of IRS. ■

Загроза інфікування ВІЛ, пов'язана з особливостями поведінки дітей з груп ризику

Т.О. Чумаченко, Д.О. Корженко

Харківський національний медичний університет

ВІЛ-інфекція є важливою проблемою охорони здоров'я. За сучасних соціально-економічних умов в Україні існують умови для формування групи ризику щодо ВІЛ-інфекції серед дітей та молоді, які живуть на вулиці.

Мета роботи — визначити поведінкові особливості дітей та молоді, які живуть на вулиці, щодо зараження та розповсюдження ВІЛ-інфекції.

Матеріали та методи. На підставі регіональної оцінки проведено аналіз особливостей поведінки, ризикованої щодо ВІЛ-інфекції. Цільовою групою (ЦГ) були діти та молодь, які мешкали в п'яти районах м. Харкова. У 2012 р. було виявлено 313 осіб. Збір інформації здійснювали за допомогою графічних методів дослідження «Карта з висотою попуту птахін», «Діаграма-піцца», «Діаграма-Добові годинники», «Діаграма сезонності» та ін.

Результати та обговорення. Для визначення дислокації ЦГ було проведено картування місцевості та виявлено у різних районах м. Харкова 9 місць локалізації і з високою концентрацією дітей та молоді.

Аналіз вікової та гендерної структури цього контингенту засвідчив, що найбільшу групу становили підлітки віком 14–18 років (135 осіб), серед них було 77 хлопчиків. Кількість дітей віком 10–14 років дорівнювала 76 (49 хлопчиків, 27 дівчаток), до 9 років — 62 (40 хлопчиків, 22 дівчинки), 18 років та старші — 40 (26 чоловіків, 14 жінок). Загалом частка хлопчиків становила 57 %. Серед обстежених частка жителів Харкова дорівнювала 81 %, решта осіб приїхали з інших населених пунктів.

Серед особливостей поведінки дітей та молоді, які живуть на вулиці, привертає увагу вживання психоактив-

них речовин (переважно клей, кодетерп/кодерпін), яке виявлено у 81 % обстежених, вживання наркотиків — у 19 %, алкоголь — у 29 %, тютюнопуріння — у 95 %. 29 % осіб мали ранні (до 14 років) незахищенні сексуальні контакти, 62 % осіб займалися жебрацтвом. Чисельність останніх зростала у весняно-літній період на 20 %. Зазначені поведінкові особливості можна вважати такими, що створюють умови та підвищують ризик інфікування ВІЛ. Проведене опитування ЦГ щодо загальних знань з ВІЛ-інфекції виявило низький рівень обізнаності з цих питань.

HIV infection threat among children with behaviour risk

T.O. Chumachenko, D.O. Korzhenko

Kharkiv National Medical University

The study revealed group of children with risk behaviour for HIV-infection in Kharkiv. Among them 81 % persons use psychoactive substances, 19 % — drugs, 29 % — alcohol, 95 % — smoke tobacco, 29 % have early unprotected sex. Study conclude about advisability of preventive measures to reduce the risk of HIV infection among children, considering mental, intellectual and social development of children. ■

100 % лікування в Україні: мрія чи реальність?

Д.О. Шерембей

БФ «Дорадча рада спільнот з питань доступу до лікування в Україні», Київ

Тривалий час державне фінансування лікування хворих на ВІЛ/СНІД залишалось лише мрією. У 1990-х роках за державний контингент не отримував лікування жоден ВІЛ-позитивний пацієнт. Проте за останніх 10 років мрія пацієнтів почала перетворюватися на реальність. Із 2001 р. завдяки зусиллям активістів держава почала вживати заходів щодо допомоги хворим на ВІЛ/СНІД. Було прийнято першу державну програму профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД, проте, не зважаючи на це, коштів на лікування катастрофічно бракувало. У кращому випадку держава покривала не більше ніж 50 % від потреби.

У 2011 р. завдяки кампанії «Дайте мені життя» вперше в історії України було проадвокатовано виділення коши-

тів на антиретровірусну терапію для ВІЛ-інфікованих. З того часу понад 46 тис. осіб отримують лікування. Щорічно цей показник збільшується завдяки спільним зусиллям пацієнтів та активістів за підтримки соціально-орієнтованих політиків.

Нині ми виділяємо два напрями діяльності з адвокації лікування:

Домагатися виділення чи збільшення фінансування окремих медичних напрямів.

Проводити моніторинг державних закупівель шляхом участі у тендери комітетах для запобігання зловживанням.

Наша мета — досягти 100 % лікування в Україні для хворих на ВІЛ/СНІД, вірусні гепатити і туберкульоз.

100 % treatment in Ukraine: dream or reality?

D.O. Sherembe

Ukrainian Community Advisory Board, Kyiv

For many years the state financing of treatment for HIV/AIDS patients seemed unreal. But in 2001 due to the efforts of activists the 1st State Program on AIDS was adopted, though the funding was still insufficient, covering less than 50 % of the needs. The «Let me live» campaign resulted in ART-treatment for 46 000 Ukrainians, and the number is growing every year. The main advocacy issues are: increasing of the state funding and monitoring of the tender process to prevent corruption. Our aim is 100 % treatment for people with HIV/TB/Hep.C ■

Обеспечение качества консультирования в условиях аутрич-работы

Л. Шульга, М. Варбан, И. Жарук, Е. Герман

МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИДу в Украине», Киев

Сложности консультирования, связанные со спецификой работы в условиях аутрич обусловлены тем, что консультации оказываются на улице, трассе, в аптеке,

на квартире клиента. Специалистам приходится быть гибкими в выборе формы консультирования, проводить индивидуальные, парные и групповые консультации.